

Jos Sanders
lector Hogeschool
Arnhem en Nijmegen &
Senior Research Scientist
TNO

**Maak ook
het verschil**

www.inclusiefwerkt.nl

LEVEN LANG ONTWIKKELEN

‘GOUDEN GIDSEN’
MAKEN HET VERSCHIL

TNO innovation
for life

JOS SANDERS, LECTOR LEVEN LANG ONTWIKKELEN (HAN) (JOS.SANDERS@HAN.NL)

Aangenaam!

DUURZAME INZETBAARHEID IN PERSPECTIEF

DUURZAME INZETBAARHEID IN NEDERLAND

Kwalificatieveroudering in Nederland; aard en omvang, oorzaken en gevolgen

Job Twinning: Een opstap naar hybride docentschap?

MENTALE PENSIONERING
Een onderzoek naar kenmerken, determinanten en gevolgen

FIT FOR THE FUTURE
TOEKOMSBESTENDIG HRM-BELEID

Miljoen laagopgeleiden loopt risico door gebrek aan bijscholing

Begeleid Werken via de Meergroep; Beter één kandidaat teveel voorgedragen, dan één te weinig

Onderwijs-afval: het onderbenutten van menselijk kapitaal

Bouw aan de Toekomst!

Competentie- en opleidingsbehoefte van de bouw & infrasector

MONITOR DUURZAME INZETBAARHEID

The Industry Employability Index: Taking account of supply and demand characteristics

Duurzame inzetbaarheid van laagopgeleiden: zeven eisen voor effectief leiderschap

Een 'leven lang leren' wordt vaak gezien als de manier om mensen weerbaarder te maken op een veranderende arbeidsmarkt. Vaak is er echter wel kennis aanwezig, maar maken we er onvoldoende gebruik van. Wat nodig is, is hier herontwerpen van onze eigen banen. Duurzame inzetbaarheid is jezelf goed (laten) gebruiken, eventueel in meer dan één baan.

Nationaal Platform Duurzame Inzetbaarheid
Werkgever en werknemer aan zet.

Werken aan Duurzame Inzetbaarheid

Het Nationaal Platform Duurzame Inzetbaarheid (NPD) is een platform voor advies, kenniscentra en organisaties. Onze partners bieden u graag een maatwerk oplossing voor problemen op het gebied van duurzame inzetbaarheid.

Het blijvend rendement van ouder menselijk kapitaal

04-07-2019

Duurzame inzetbaarheid...werk als waarde

Duurzame inzetbaarheid betekent dat werknemers in hun arbeidsleven **doorlopend** over **realiseerbare mogelijkheden** beschikken om in huidig **én toekomstig** werk met **behoud van gezondheid** te functioneren.

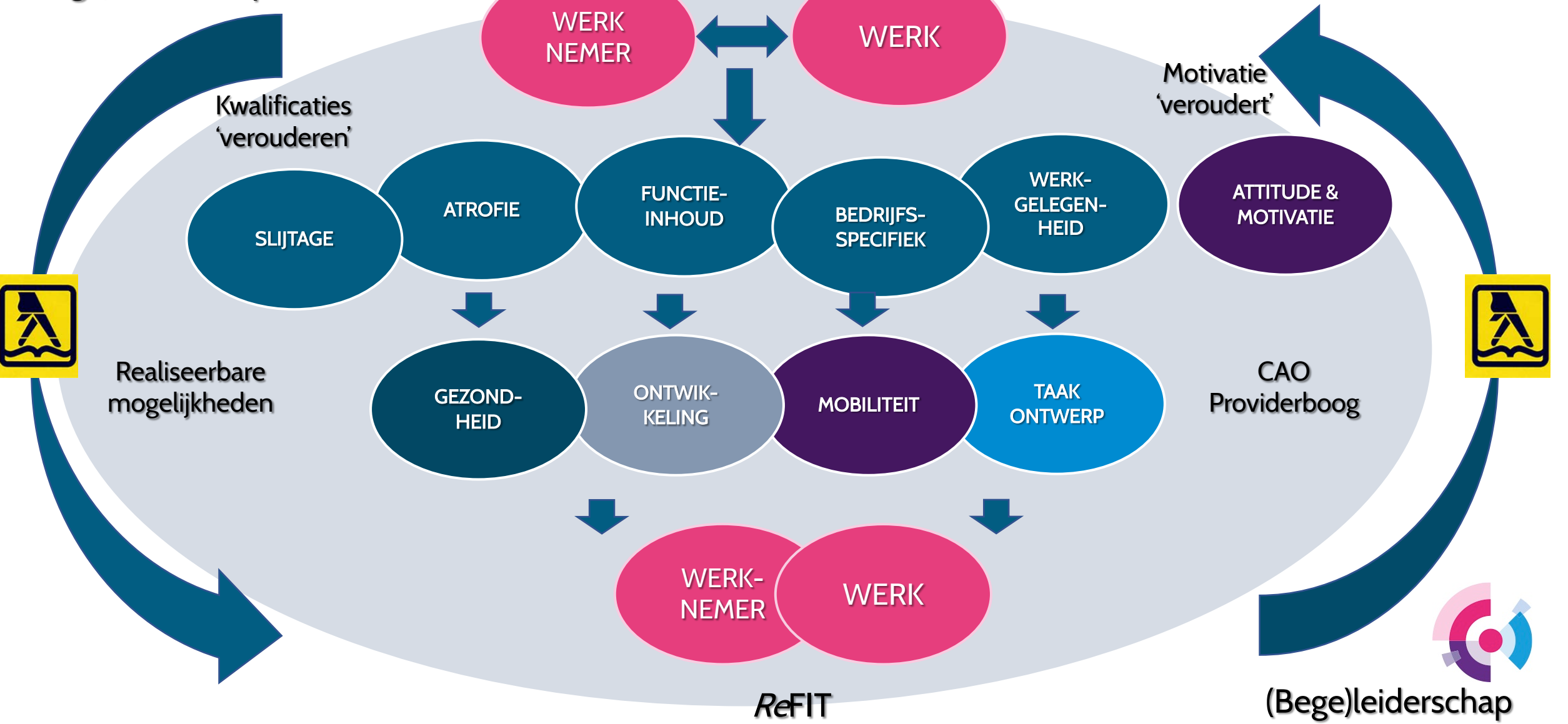
Dit impliceert een **werkcontext** die hen hiertoe in staat stelt, evenals de **attitude** en **motivatie** om mogelijkheden te benutten.

Bron: Van der Klink e.a. 2010.

(Bege)leaderschap

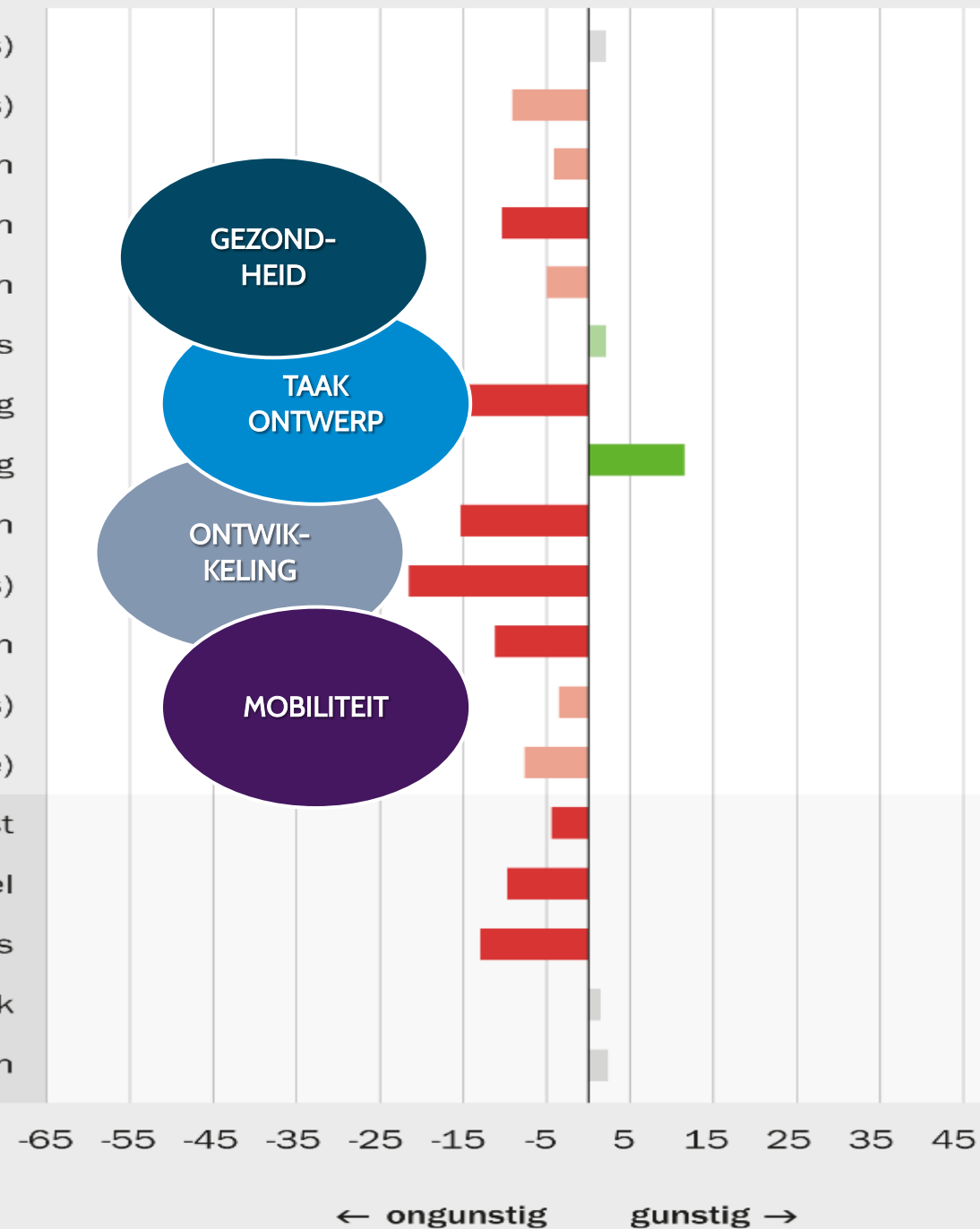
⁵ (Mis)FIT

Laagopgeleide werknemers

Bedrijven met 50% of
meer laagopgeleiden
in dienst

- Willen doorwerken tot [leeftijd in maanden] (45+'ers)
- In staat doorwerken tot [leeftijd in maanden] (45+'ers)
- Voldoen aan huidige fysieke én psychische eisen
- Gemakkelijk andere baan denken te vinden
- Goede algemene gezondheid hebben
- Goede werkprivébalans
- Geen zware fysieke belasting
- Geen zware psychosociale belasting
- Voldoende regelmogelijkheden én sociale steun
- Scholing gevolgd in afgelopen 2 jaar (30+'ers)
- Leermogelijkheden belangrijk vinden
- Externe mobiliteit (<5 jr. bij werkgever) (30+'ers)
- Interne mobiliteit (functieverandering/de-/promotie)
- Aandeel personeel voldoende toegerust
- Tevreden over leerbereidheid personeel
- Innovatie productieproces
- Doorwerken tot pensioen belangrijk
- Maatregelen getroffen langer doorwerken

Sustaining the employability of the low skilled worker; development, mobility and work redesign

Jos Maarten Arnold Frank Sanders

Bron: Sanders, 2016

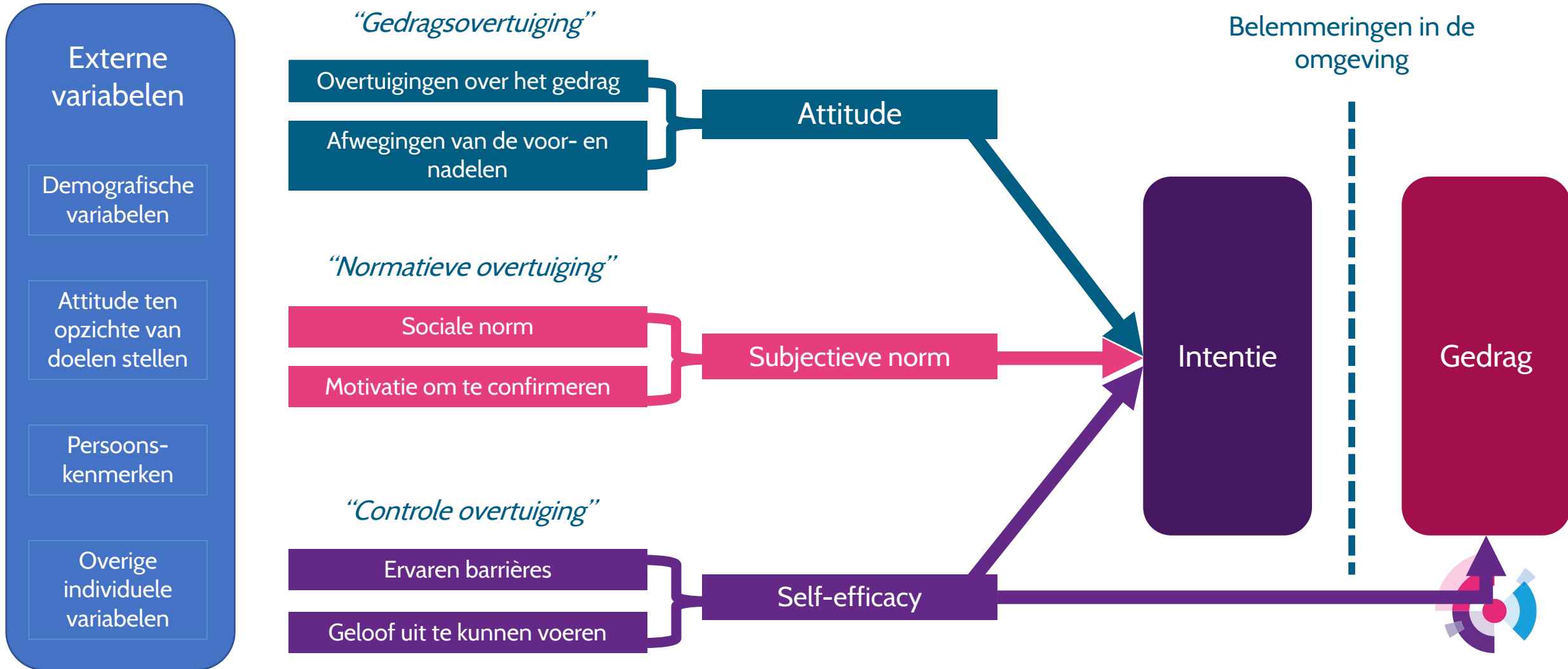
Onderzoeksvragen

- Hoe kunnen laaggeschoolde (oudere) werknemers worden gestimuleerd deel te nemen aan activiteiten op
  - **de ontwikkelroute (H3 en H4);**
  - de mobiliteitsroute (H5); en
  - de taakherontwerproute (H6)?
- Welke activiteiten hebben impact? (H7)

Theorie van het geplande gedrag (Ajzen, 1991)

Resultaten ontwikkelroute

- Verschil *intentie scholing* verklaart verschil *deelname scholing*
- Verschil *intentie scholing* verklaard door:
  - zelfeffectiviteit (kan ik niet!)
  - attitude (heb je niks aan!)
  - subjectieve norm (vindt de rest niks!)
- Zelfeffectiviteit is te versterken door:
  - *positieve* leerervaringen; en
  - géén leerervaringen 'beter' dan slechte...
  - HO, MO en LO vergelijkbare relaties

Conclusies

- Stimuleren scholing LO mogelijk én zinvol
- Bezorg LO **positieve leerervaringen**
  - Voor zelfeffectiviteit → intentie → deelname
- Leren ‘daadwerkelijk realiseerbaar’
  - Kleiner en concreter (laat leren zien!)
  - Spannend, niet eng (examenstress?)
  - Maar niet té klein... substantiële (bij)scholing lijkt nodig
  - Steun van leidinggevende en collega's
- Laat ze anders maar met rust...

Positieve leerervaringen? Hoe dan?

- Werken = Leren
- Inhoud leerproces past bij werknemer(s)
- Houd rekening met examenvrees – ‘stressvrij toetsen’
- Inspirerende en veilige leer-werkomgeving
- Feedback op betrokkenheid, niet op prestatie
- Bespreek en monitor de *kwaliteit van leerervaringen*
- Goede ‘gids’ die aansluit bij de leerling of groep

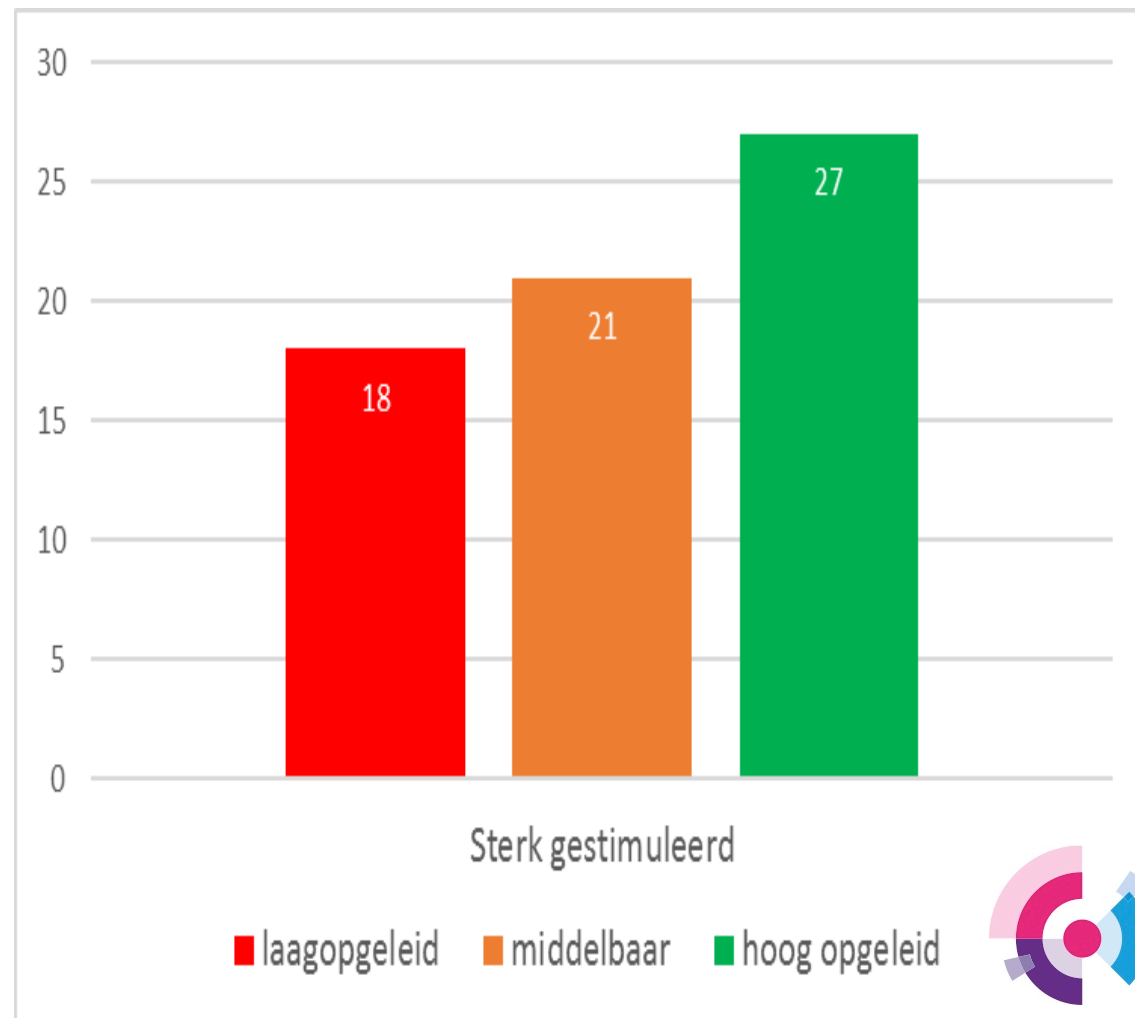
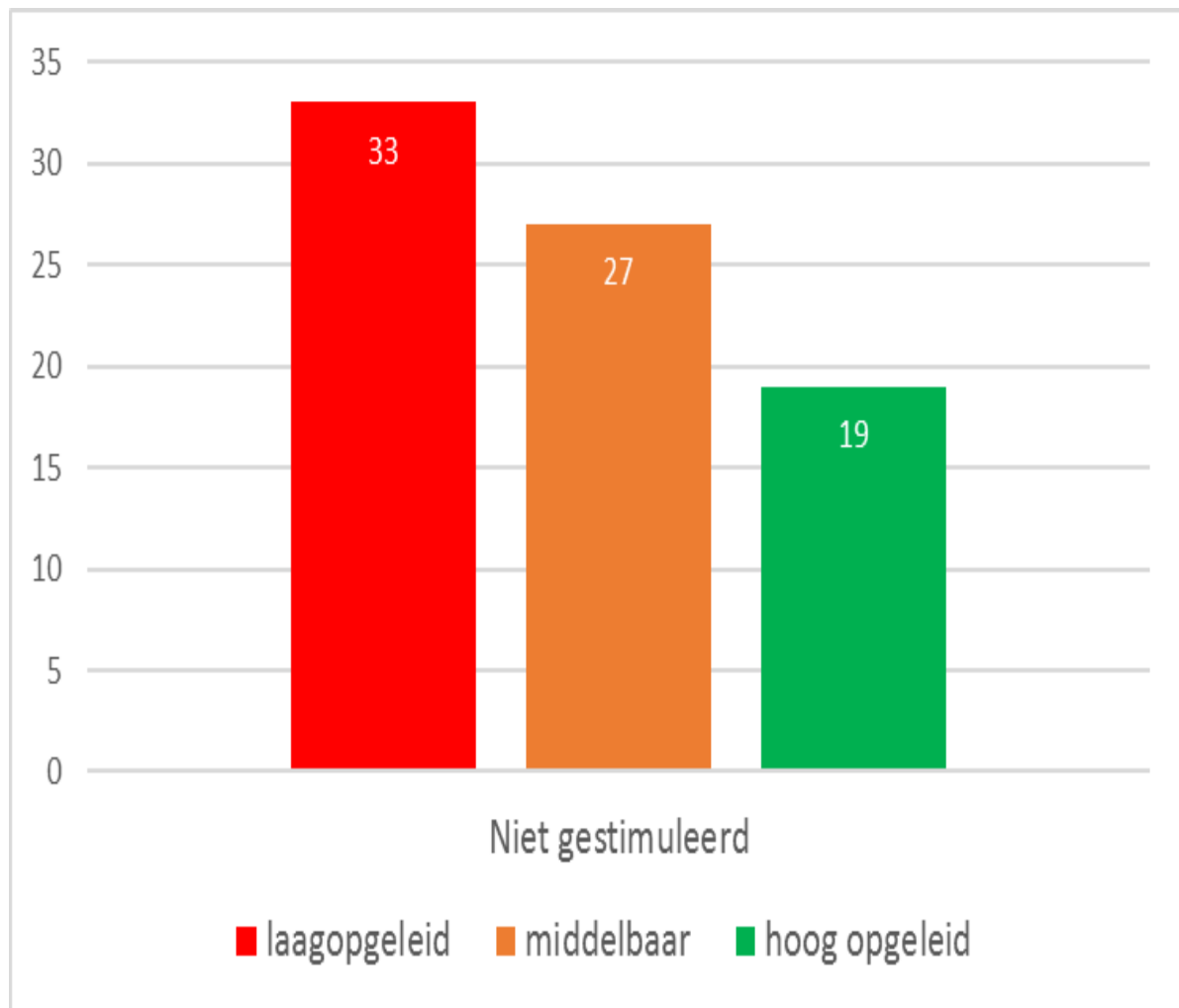

Gouden Gidsen en (bege)leidinggevenden...

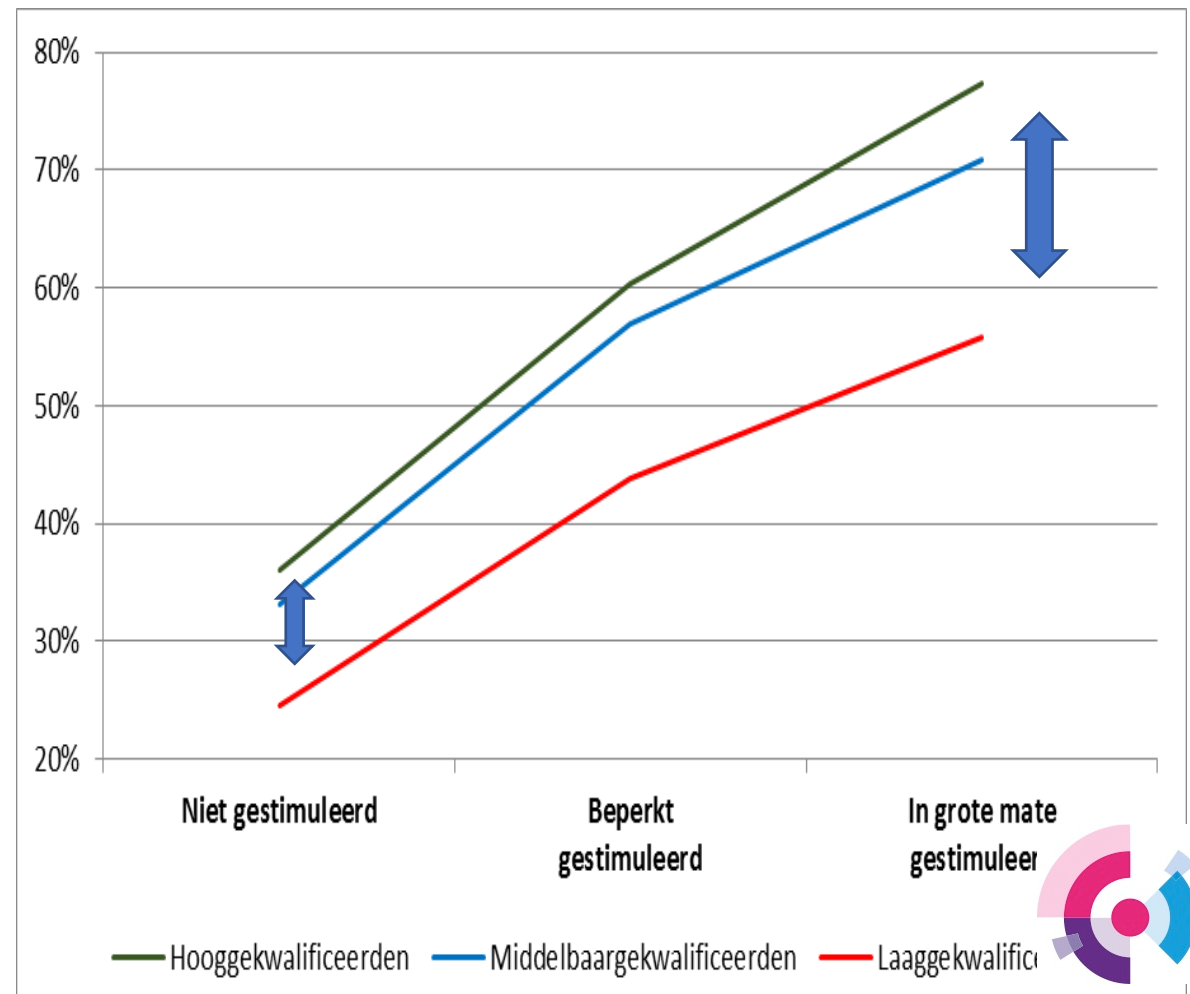
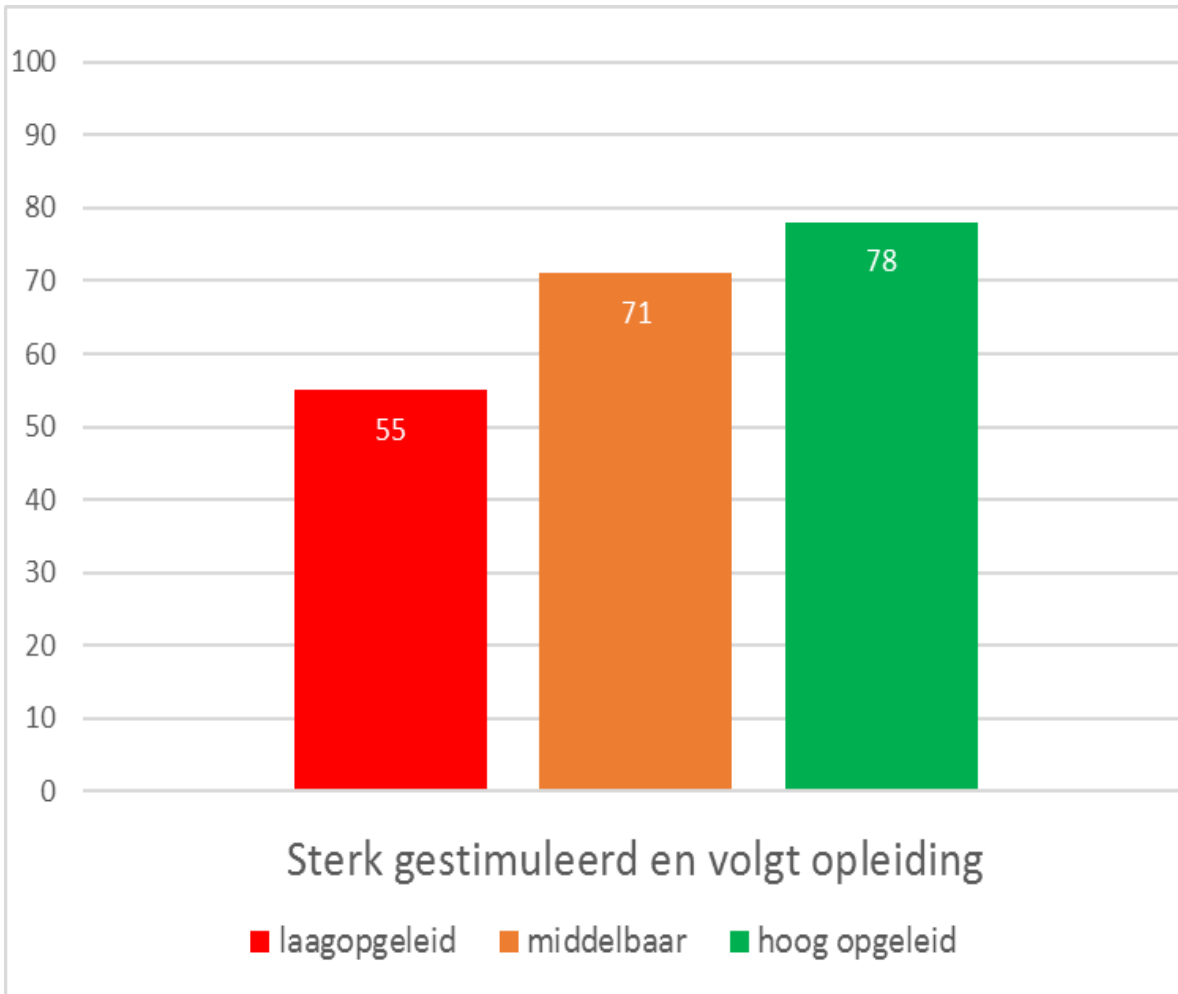
Stimulerende Leidinggevende?

(Boermans, Kraan en Sanders, 2018)

Effectieve stimulans Leidinggevende?

(Boermans, Kraan en Sanders, 2018)

Meer en beter stimuleren dus?
Maar hoe dan?

Vijf R-en

- **R**ichting
  - Handelingsperspectief en 'je eigen stip'
- **R**uimte
  - Budget (tijd, geld en autonomie)
- **R**uggensteun
  - Bewegcultuur (verander samen)
- **R**ust, Reflectie
  - Werkdruk

En Regie... (maar daarover straks meer... 😊)

Bedankt voor uw aandacht!

Mee innoveren op Leren?

Jos.sanders@HAN.nl

**Maak ook
het verschil**

www.inclusiefwerkt.nl

Kenniscentrum
**inclusieve en sociale
werkgelegenheid**